

VĚTA / REČENICA / РЕЧЕНИЦА / ИЗРЕЧЕНИЕ

Věta je slovní vyjádření určité myšlenky.

(Jiří Černý, Úvod do studia jazyka, s. 121).

Věta je elementární komunikativní jednotka textu, která je intonačně uzavřená a má svou obvyklou strukturu.

(František Čermák, Jazyk a jazykověda, s. 207).

Věta představuje ucelenou strukturu jak v aspektu výrazovém (formálně gramatickém), tak sémantickém. Organizačním centrem této struktury je predikát.

(František Daneš, Mluvnice češtiny III, s. 21).

Věta je abstraktně míněná, tj. v komunikační situaci nezakotvená, jazyková jednotka, jíž dominuje přísudek. Takto je pojem věta vymezen pojmem slovo (*plot*), sousloví (*živý plot*) a slovní spojení (*plot z tyček*).

(Petr Karlík, Příruční mluvnice češtiny, s. 369).

Věta je základní jednotka syntaktického plánu jazyka, který tvoří mluvnicky, významově, zvukově nebo graficky relativně uzavřený celek.

(Edvard Lotko, Slovník lingvistických termínů pro filology, s. 122).

Rečenica je osnovna strukturna jedinica u gramatičkoj organizaciji jezika kojom se izriče obavijest.

(Stjepko Težak – Stjepan Babić, Gramatika hrvatskoga jezika, s. 196).

Rečenice su uopćene, potencijalne jedinice, jedinice koje pretpostavljaju različite načine ostvarivanja u komunikaciji, koje su isključene iz konteksta ili iz govorne situacije.

(Josip Silić – Ivo Pranjković, Gramatika hrvatskoga jezika, s. 278).

Rečenica je najmanji dio diskurza koji i sam može biti diskurz.

(Mirko Peti, Hrvatska gramatika, s. 393).

Реченица је језичка јединица, састављена од једне или више речи српског језика, којом се изриче завршена порука говорника његовом слушаоцу. Као таква (...) изговорена је са интонацијом која обједињује речи које је чине, при чему је знак њеног краја – спуштање говорног тона. То је проста комуникативна реченица.

(Živojin Stanojčić, Gramatika srpskog književnog jezika, s. 286).

Комуникативна реченица је најмања самостална изговорна целина која даје пуно обавештење и завршену мисао. У говору се обележава нарочитом интонацијом, а у писању великим словом на почетку и тачком, упитником или узвичником на крају. Може садржати више предикатских реченица.

(Radojko Gačević – Milan Tasić, Srpski jezik, s. 105).

Реченица је најмања језичка јединица која може самостално имати комуникацијску функцију и која се у говору може актуелизовати као исказ.

(Predrag Piper – Ivan Klajn, Normativna gramatika srpskog jezika, s. 257).

Изречението е основна единица на свързана реч, която се характеризира с граматична оформеност и езиково-интонационна завършеност.

(Лилия Манолова, Речник на лингвистичните термини в българския език, с. 72).

Изречението е основна, граматично оформена единица на свързана реч, която се отличава със смислово и интонационно единство, с комуникативна значимост.

(Петър Пашов, Българска граматика, с. 257).

Изречението е предикативно съединение на лексикални единици от частите на речта.

(Йордан Пенчев, Съвременен български език, с. 498).

Изречението е основна единица на речта, която е граматично оформена, смислово завършена и се отличава с интонационни особености.

(Весела Кръстева, Обща българска граматика, с. 153).

Изречението представлява последователност от думи, свързани логично и оформени граматично, подредени линейно по определен начин в писмен вид или изказани една след друга в потока на речта.

(Кунка Молле, Кратка граматика на българския език за чужденци, с. 61).

VÝPOVĚĎ / ISKAZ / ИСКАЗ / ИЗКАЗВАНЕ

Výpověď rozumíme větu (věty) zakotvenou (pronesenou nebo napsanou) v nějaké konkrétní komunikační situaci. Lze také říci, že věta reálně existuje ve výpovědích, tj. že výpovědi jsou realizacemi věty v komunikačních situacích.

(Petr Karlík, Příruční mluvnice češtiny, s. 371).

Výpověď je konkrétní realizace abstraktního modelu věty (větného vzorce) v promluvě (parole).

(Edvard Lotko, Slovník lingvistických termínů pro filology, s. 124).

Iskaz je stvarna komunikativna jedinica, jedna od mogućih realizacija rečenice kao jezične jedinice.

(Josip Silić – Ivo Pranjković, Gramatika hrvatskoga jezika, s. 278).

Исказ је реченица која је исказана (изговорена или написана) са одређеним комуникацијским циљем у конкретној говорној ситуацији, на коју поједини делови реченице упућују.

(1) „Они те чекају“ је реченица.

(2) Они те чекају. Пожури.

У примеру (1) сегмент *Они те чекају* није исказ, али у примеру (2) сегмент *Они те чекају* је и реченица и исказ (ако је та реченица употребљена у одређеној говорној ситуацији са одређеним комуникацијским циљем).

(Predrag Piper – Ivan Klajn, Normativna gramatika srpskog jezika, s. 257).

Потпуним се мора сматрати сваки **исказ** који садржи обележје предикативности, па било да је састављен од једне речи или више речи повезаних у синтагматску структуру.

Исказ у који је укључено обележје предикативности може се сматрати реченицом.

Непотпуни исказ (...) јесте комуникативна јединица без обележја предикативности. /*Ватра!*; *Киша!* – *Опет досадна киша!*

(Radoje Simić, Osnovi sintakse srpskoga jezika, s. 27).